

Ȼwulúá Paulo Lówanlín Sísí Romafɔ

1 ¹Mí Yesu Kristo osúmbi Paulo dé Ȼwulú ánfì wanlín sisí mlí Romafɔ. Bulu léti mí Ȼbée, mbóbwé mu *sumbí Ȼyɔpú. Ȼlele mí yáí ání néda mu *asvn wankláán ámu Ȼkan.

²Bulu léhie asvn wankláán ánfì yáí tsvn mu Ȼnósú atɔípúsú dodoodo, bɔwanlín mó wá mu asvn wanlínhé amvtɔ. ³Asvn wankláán ámu ɬɔtɔí tsú mu Bi, ogyi aní Wíe Yesu Kristo iwi. Anyánkpúsa Ȼkpasu á, Ȼleln Owíe *Dawid abusuants. ⁴Bulu léle súná ání lélé mu Bi ní. Ȼlɔtsvn *Ȼjɛ Wankíhé túmitɔ kósvá mu tsú afúlitɔ. Muyí aní Wíe Yesu Kristo. ⁵Ina mvsu Bulu lawá awitɔle lé mí mu sumbí Ȼyɔpú, méni nékpa Ȼmá bámbásáfɔ bɔhɔ mu gyi, nú mu Ȼme. ⁶Mlí Romafɔ ánfì Bulu latí Ȼbée, mlibóbwé Yesu Kristo klé ē mlívú mójtɔ.

Rom

⁷Íni su mí Paulo nde Ȼwulú ánfì wanlín sisí mlá mlívú Roma fée. Bulu lahíé dwé mlí, tí mlí, pú mlí bwé mu ahá. Nde aní Sí Bulu mva aní Wíe Yesu Kristo kokóli mbée, bugyíí mlí buvha mlí iwilwii.

Paulo Bulu ɬpánda

⁸Gyankpapu a, nna Yesu Kristosu nde mí Bulu ɬpán da mlítɔ okugyíɔkvu nwunsv. Tsúfé mlí Kristo hógyi su mlí dá de Ȼyítɔ fée. ⁹Napó mí klvn fée nde Bulu súm tsvn mu Bi Yesu iwi asvn wankláán Ȼkan ámúú ndeda ámvsu. Obégyi mi adánsie ání ntékáín mlisv brégyíbréá nde mpái bɔ. ¹⁰Ntetsíá kokóli mu ekekegyíeke mbée, otsúla finki Ȼkpa ha mi, antali besináá mlí nke ánfitɔ. ¹¹Tsúfé ɬdün mí Ȼwɔliá mía mlunyɔ abéfia, méni nébeha mlénya Ȼjɛ Wankíhé

atokiehé ání ibówa mlı ɔwunlín. 12 Múá ndeblí gyí, ní nebá mlı wá á, mí hógyi bówa mlı ɔwunlín, mlı klé é ibówa mí ɔwunlín.

13 Mí apió, ndekléá neha mlı bı ání nabwébwéébwé agywıun ání nébesináa mlı, támę tɔku de mí ɔkpa tíin bɔfvn nde. Ndekléá néba inu bɔtɔi kplá ahá, ménı bɔ́ho Yesu gyi, fé alia nahá ahá bahɔ mu gyi ɔmá bámbátɔ. 14 Íni gyí tɔá ilehián ání nɔ́bwé ahá féétɔ ni. Ilehián ání nɔ́bwé mu Griikifɔ pú ɔblú bámbá ablípú, atiansipu pú aha mimláhe féétɔ. 15 Íni su mí ansí lapé ání nébláa mlı ahá ání mlıbu Roma wúluto é asun wankláán ámu.

Bulu Asun Wankláán Ámu Túmi

16 Bulu asun wankláán ámu ıma mí péli. Tsúfé mógyí Bulu túmi ání ɔdepvhɔ ɔhagyícha ání ɔlhɔ Kristo gyi nkpa ní. *Yudafɔ gyánkpá, asa ahá ání bumegyí Yudafɔ bvbuo. 17 Tsúfé asun wankláán ámutɔ Bulu lélé alia ɔtɔbwé ɔha yilé ɔbwepú súná. Mú ɔsú-ası féé ilí hógyisu. Íni Bulu asun wanlínhé amu leblí ní. “Ohá ání mu hógyi su Bulu latsú mu ání mu asún da ɔkpa obénya nkpa.”

Lakpan ɔbwepú ɔhagyícha Gyí Bulu Ansítɔ

18 Bulu lélé mu ɔblí súná tsú ɔsúsú. Olenya ɔblí ahá ání bvtamanyá mu ifú, bude lalahe bwé, bapú amú owuntɔlin bude Bulu asún ání igyi ɔnɔkwali ɔkpa tíin. 19 Bulu ɔbébití amú isu. Tsúfé tɔá ilehián ání békì tsú Bulu iwi ida amú ansítɔ dodo. Bulu onutó lélé mó ɔwan súná ámu. 20 Ibvı mútɔ ání ɔhaa tamawun Bulu túmiá itamatá pú alia ogyi. Támę tsú bréá Bulu l̄ibwé ɔyí ɔpá á, Bulu tsiátɔ meŋaín. Tsúfé mu atɔ bwehé lélé mó súná wankláán ání ahá bétalí wun mó, póbí mu. Íni su ɔhaa má ɔnó kuku lé. 21 Buyin Bulu, támę bumɔwa mu numnyam ání iletisiá mu, bumɔpu ipán kuku é há mu. Mboún tɔá ıma ası bútɔgywún tsu Bulu iwi. Butamatráa nu mu asún ámu ası. Basin oklúntɔ. 22 Buteki amú iwi bee betin ansí, támę bemimláa. 23 Basí Bulu ɔkiankpapu amu tswı, yá bude ıkpí ání buma nkpa

súm. Bɔpwɛ amú, ntéé sré amú fé nyankpusa ání otowú, ntéé mbubwi, ntéé mbwí pú awɔ akv.

24 Íni su Bulu ladámlí ɔma há amú, basí bude atɔ laláheá budeklé tsu amú klvntɔ bwe, amúa amú aba bude iwi supáa. **25** Butamatráa hɔ Bulu ɔnɔkwali amusv gyi. Asún ání ima mútó mboún budehógyi. Íni su bayó bude Bulu atɔ bwéhé mboún súm, sí atɔ féeé ɔbwepú ámu onutó. Kanfú letsíá mu bré féé! *Amen.

26 Amú bwéhé ánfí su Bulu lédamlí ɔma há amú, buna bude hakpanla bwe. Amú atsi kúráá besi ayin wá dí, fé alia ɔda yaí, amú wulewule buda aba wá. **27** Ali kén ayin é besi atsi wá dí fé alia bvtɔbwé mó yáí, buda aba wá ní. Hakpanla anfí bwe su Bulu lébití amú ɔsu ání lekanáa ha amú, bude mó wúun ni.

28 Íniá bakíná Bulu bì su á, Bulu ladámlí ɔma há amú, bude asukpan susúu, bude tɔá ima aleá ɔha ɔbɔbwé bwe. **29** Lalahé sɔón bu amútó. Ikv gyí; lakpanbwé, opotsuawa, olu, ɔnsípe, ahámɔ, mblíkpéé, ahámlé, agywùn laláhe bwe pú ahátsíi. **30** Ahá ɔnótin, Bulu asúnkiná, atómábú, iwitsú, iwi adábi da. Lakpan ɔkpagyáa, akwípúsu kvsúlú. **31** Butamagywún, butamagyi amú asun blíhésu. Butamadwé ahá, butamawun ahá nwe. **32** Íniá buyin ání Bulu mbla ámu losuná ání ɔhá ání otsíá atsiábi anfí odu obówu óó á, megyí Íni ánfí nkule budebwé. Butráa bude lalahé abwepú é atetɔ-ɔnlín wa dínká músú.

Bulu Tamakú ɔha Ansító

2 **1** Íni su fúá futsie fude fú aba ilá le, fuma ɔnɔ kuvu lé Bulu ansító. Tsúfé fude akv ilá le, támé fude mó odu kén bwe. Mú su ní fude amú ilá le á, iwi pón fúdeha. **2** Aniyin ání Bulu ɔbéha ahá ání bude Íni odu bwe ipón. Aniyin é ání mu asún da ɔkpa. **3** Mú su ní fúde ahá ilá le lakpan ání fú onutó fúdebwé su á, bì ání Bulu é ɔbéha fú ipón. Fuméetalí kɔli dalí mu ibi. Ntéé fumeyín ali? **4** Bulu lalé mu yilé pú mu awítɔle ɔwan súná fú, alanyá klvn há fú, támé fumobu mu. Ntéé fumeyín ání alia fédamlí klvntɔ yínkí ba mu wá

su alalé mu awitole súná fú? 5 Támē klvntɔ bu fu odwin, asvtɔ bu fu ɔnlun. Mú su 1svtɔbití ání 1da gyo fú ekeá Bulu ɔnɔkwalipu obégyi asún itráa démoní tsía. 6 Bulu ɔbéka ɔhagyíha ikɔ mu bwéhé ɔnó. 7 Akv bapó ansí dínká ání bénya numnyam, 1dayilé pú nkpa ání itamatá. Mú su banyá klvn bvde yilé bwé ekekegyíeke. Amú Bulu ɔbéha nkpa ání itamatá ní. 8 Támē akvá bubu ɔnsípɛ, bakíná ɔnɔkwali amu pú yilébwé, bubuo lalahe mú á, Bulu ɔbópu ɔblí gyi amú asún, bíti amú 1su wankláán. 9 Asvn wunhe múa iwiɔsin béba lalahe abwepú féésú. Ibégyankpá tú *Yudafɔ, asa ibótuv ahá ání bumegyí Yudafɔ. 10 Támē Bulu ɔbówa yilé abwepú numnyam, há amú iwilwii, trá ha amú aye. Obégyankpá há Yudafɔ, asa ibótuv ahá ání bumegyí Yudafɔ. 11 Tsúfē Bulu tegyi asún ɔnɔkwalisu, ɔtamakı ɔhaa ansító.

12 Ahá ámúú bumeyín Mose Mbla ámu, bvde lakpan bwé ámu óó bófwí. Támē Bulu mɔɔpu mbla ámu gyi amú asún. Ahá ámúú buyin mbla ámu asa bvde lakpan bwé ámu mú á, Bulu ɔbélí mbla ámusu há amú ipón. 13 Tsúfē megyí ahá ání buyin Mose Mbla ámu asún da ɔkpa Bulu ansító. Mboún ahá ání bvtegyi músú. 14 Ibv mútzá ahá ámúú bumegyí Yudafɔ bumeyín Mose Mbla ámu. Támē ní amú onutó bvde mbla ámusu gyí a, budesuná ání buyin yilé múa lalahe amú klvntɔ. 15 Amú bwéhé ánfi desuná ání Bulu lɔwanlín mbla ámu dínká amú klvnsu. Amú klvn de adánsie gyí ání lélé buyin mú. Tsúfē bré kvtɔ á, amú agywun tehá amú ipón, bré kvtɔ é á, itehá amú asu. 16 Ali kén ibéba eke ámúú Bulu ɔbótsun Yesu Kristosu gyi tɔá ahá babwé ɔjáintɔ iwi asún ní. Alí Kristo iwi asvn wankláán ámúú nde mú ɔkan da ámu idesuná ní.

Yudafɔ Pú Mose Mbla

17 Fú fee Yudayin fugyi, fú ansí din Mose Mbla ámusu, fúdəpu ibi sí kántó fee Bulu mu bi fúgyi. 18 Fuyin Bulu apé, tsúfē fakásí Mose Mbla ámu. Mú su fuyin tɔá ibu alé. 19 Futeki fú iwi ansibi abwiepú ɔkpapú, fúgyi fé ɔkandíe há ahá ání bumeyín Bulu, basin oklúntɔ. 20 Fú fee fugyi aha

mimláhe ansí ɔtínpv. Fétalí súná ahá ání bvmeyín ɔlala tóá ibr̥ alé. Tsúfē fatsúlā fée Mose Mbla ámu sv fabí tógyító, fabí ɔnɔkwali kugyíku é. ²¹Táme íníá fóde ahá yilé suná á, ntogyi sv fumóosuná fú iwi mó? Fvde ɔkan da bláa ahá fée bvmáwi ató, táme fú onutó fvde? ²²Fee bvmátɔ mbua, táme fvde mbua tó? Fee bvmásu ɔkpri, táme fvtepán ɔkpasi ató. ²³Futotsú iwi Mose Mbla ámu sv, táme fvtepán mósú. Íni sv fvde Bulu kpɔí. ²⁴Bulu asvn wanlínhé amu léblí ɔbée, “Ml̥ Yudafɔ bwéhé sv ahá ání bvmegyí Yudafɔ bvde Bulu iwi asvn laláhe blí.”

Rom

25Ní mlidé Bulu mbla ámusu gyí á, ml̥ *ketétún bv labi. Táme ní mlitamagyí mósú á, ml̥gyí fé ahá ání bvmetin keté. **26**Ní ɔku métin keté, ɔde Mose Mbla ámusu gyí a, ogyi fé keté ɔtínpv Bulu ansító. **27**Ml̥ Yudafɔ ml̥yin mbla ámu, tsúfē bɔwanlín mó tswi ml̥, betin ml̥ keté é, táme ml̥tepán Mose Mbla ámusu. Mú sv ɔhá ání ɔmetin keté kúráá, táme ɔde mbla ámusu gyí ɔbélé ml̥ ilá. **28**Tsúfē megyí keté ɔtínpv gyí Yudayin onutó. Ketétún onutónutó bv inu. Megyí ɔyulúsu ketétún keke. **29**Ní ɔku gyí Yudayin onutónutó á, mu klvntɔ tósúná. Ketétún onutó itsú klvntɔ. Bulu ɔnjé ámu tóbwé mó, megyí mbla ámúv bɔwanlín tswi amusu gyí. ɔhá ání Bulu ɔnjé ámu iletin mu keté á, Bulu onutó tékánfú mu, megyí nyankpusa.

3 ¹Mómú labi mɔmu *Yudafɔ bvbv dvn ahá ání bvmegyí Yudafɔ? Ntée labi mɔmu *ketétún bv? ²Ibv mótá labi ámu ihíé itsɔ! Gyankpapu gyí, Bulu lópv mu klvnsu asún wá Yudafɔ ibitɔ. ³Ibv mótá ání amótá akv bvmɔhɔ Bulu asún ámusu gyi. Táme amú tsiátá anfi odu ibétalí há Bulu obési tóá ɔlehie ání ɔbɔbwé lóó? ⁴Ekekeek! Megyí ali ígyi! Ní afunupu ahá féé bugyi óó á, Bulu mó á, ɔnɔkwalipv ogyi. Igyi fé alia Owíe *Dawid lébláa Bulu ɔbée,

“Ní fɔtɔí á, ahá bublí bee fú asún igyi ɔnɔkwali.

Ní begyi fú asún é á, bvbłí bee fú asún da ɔkpa.”

5Ní ani tsiátá laláhe lalé Bulu tsiátá wankláán súná á, mómú ní ɔde ani ɔsu bití ani tsiátá laláhe sv á, nkálí abéblí? Abéblí aniaa, Bulu má ɔkpa bíti ani ɔsu? (Nyankpusa asvn

blíhé ndeblí á.) ⁶Ekkekéeké! lma mótsá ali. Ní Bulu asún meda ɔkpa á, nkálí obégyi oyító ahá féé asún?

⁷Óku ɔbéfíté ɔbée, ní mí ɔnɔkwalmáwá lalé súná ání Bulu bu ɔnɔkwali, ılatsú mu dá fóá á, mómu ntɔ sú Bulu ɔbétrá ha mí pón ɔbée lalahé ɔbwepú ngyi? ⁸Ní igyi ali á, mómu ntɔ sú anumééblí aniaa, “Mlíha abwe lakpan, fówun Bulu tsiátá wankláán ıln ɔwan?” Fé ali ámúvú akv buðe mí ɔnɔ tún bée, nna ndeblí ámu. Bulu ɔbéha amú ipón altá ilekanáa.

ɔhaa Mégyí Yilé ɔbwepú

⁹Nkálí mées abéblí púmá mó ɔnɔ? Mú su aní Yudafɔ anidvn ahá ámúvú bümegyí Yudafɔ ámu lóó? Ekkekéeké! Anumódvn amú ɔkpagyíɔkpasv. Nablí bɔtsvn mbée, ıkulé Yudafɔ pú ahá ámúvú bümegyí Yudafɔ ámu féé bugyi. Tsúfē lakpan lagyi amú féésú. ¹ºBulu asún leblí ɔbée,

“Ohaa asún meda ɔkpa Bulu ansító. ɔbakúle kúráá médali mótsá.

¹¹ Ohaa tamanú Bulu asún así;
ɔhaa tamadúnká Bulu ɔkpa.

¹² Amú féé badámlí ɔma há Bulu,
ámú féé bafwí.

Yilé ɔbwepú ɔkvku má inu. ɔbakúle kúráá
médiai mótsá.”

¹³ Bulu asún ámu létrá blí ɔbée,
“Butekle asukpan blí.

Butɔpú amú ɔnɔ mlé ahá.

Amú ɔnɔtá asvn blíhé tɔmá fé iwo elín.”

¹⁴ Bulu asún ámu létrá blí ɔbée,
“Ulwií pú asvn-sinsín blí butegyi dt.”

¹⁵ ɔletrá blí ɔbée,
“Ahámɔ ma amú ɔpá.

¹⁶ ɔtínegyíɔtínéá buna á, buðe ahá yintá, buðe ahá
ipiantɔ wa.

¹⁷ Bümeyín ɔkpa ání itɔpú iwilwii ba.”

¹⁸ Bulu asún ámu kv é leblí ɔbée,
“Butamanyá Bulu ifú.”

19 Séi á, aniyin ání asúngyíasún ání Mose Mbla ámu losuná á, ıda ha Yudafɔ ámúú bɔpu mbla ámu há ámu. Mú su ɔkuku méenya ɔkpa lé asvansu ɔnɔ bréá Bulu dé ahá fée asún gyí. **20** Tsúfē Mose Mbla ámusu gyí méetalí há ɔha ogyi asu Bulu ansító. Há mbla ámu itehá anitebí ání lakpan abwepú anigyi.

Alá ɔha Tegyi Asu Bulu Ansító

21 Séi á, Bulu lasúná ɔkpa ání ɔtotsun móssú há ɔha asu. ɬmená Mose Mbla ámusu gyisu. Táme Mose Mbla ámu pú Bulu ɔnósú atɔípó amu asun wanlínhe léblí ɔkpa ámu iwi asún yáí. **22** ɔkpa ámu gyí ɔkpa ání Bulu tɔtsun há ɔha asu mu ansító ní. Yesu Kristo hógyisu Bulu tɔtsun ho ɔhagyícha. Ma fugyi o, ma fumegyí o, nkúnu fotsú o, nkúnu fumotsú o, ɔhaa mótsun ɔtsan Bulu ansító. **23** Tsúfē ahá fée babwé lakpan. Mú su bahólı Bulu numnyam. **24** Awitɔle Bulu lawá há aní. Mú su nyankpusa obégyi asu mu ansító ní. Awitɔle anfu ina Kristo Yesusu. Muléka nyankpusa nwunsu ıko. **25-26** Anyánkpúsa bunde lakpan bwe tsú bré ɔpá, táme Bulu lénya kluń há amú, ɔmebití amú isu. Séi á, Bulu labɔpu Yesu bó afɔdile, pú mu obugya lé aní iwi mbusuo, méní abótsun mu hógyisu nyá lakpansikié. Bulu lóbwé mó ali púsúná ání mu asún da ɔkpa, méní ibósuná nke ánfti ání yilé ɔbwepú ogyi. Ototsú ahá ání bɔho Yesu gyi ání amú asún da ɔkpa mu ansító.

27 Séi mé, tɔku bu inuá abótsu iwi móssú? Tɔt má inu. Ntogyi sú animéetalí tsú iwi? Mose Mbla ámu su lóó? Ó-o! Aní hógyi su animéetalí tsú iwi. **28** Megyí atɔ wankláán ámúú Mose Mbla losuná aní bwe ámu su anitegyi asu Bulu ansító. Ina Kristosu hógyisu abégyi asu Bulu ansító. **29** Yudafɔ nkule Bulu ógyi? Megyí ahá ání bumegyí Yudafɔ mó Bulu ogyi? Ee! Amú é amú Bulu ní. **30** Bulu ɔkule pé bu inu. Mú su ina hógyisu olotsulá ání Yudafɔ asún da ɔkpa. Ina hógyi kénso ɔlöhö ahá ámúú bumegyí Yudafɔ ámu é ání amú asún da ɔkpa. **31** Mú su ilehián ání abóhö Yesu gyi, sí Mose Mbla ámusu hógyi lóó? Ekekeké! Megyí ali ígyi. Yesu hógyi téhá anitekítá mbla ámutɔ kínkíínkín.

Abraham Iwí Asún Lasúná Alia Hógyi Bu Labi

4 1 Séi á, amansu ani *Yudafø abéblí tsú ani náin *Abraham iwí? Ntɔ olowun tsu Bulu aháhɔ asún ánfi iwí? 2 Ní yilébwé sú Abraham légyí asu Bulu ansító á, mórmó ɔbu tɔá ɔbópu tsú iwí, támé megyí Bulu ansító. 3 Nkálí Bulu asvn wanlínhé amu léblí? ɔleblí ɔbée, “Abraham lshɔ Bulu gyi. Mú su Bulu lótsu mu ání mu asún da ɔkpa.” 4 Ní ɔku oyá agyúmá á, buteká mu iko. Megyí atokiehé iko ká ámu gyí. Igyi tɔá ilehián ání obénya tsú mu agyúmá yɔtó. 5 Támé megyí ahá bwehé su, mboún amú hógyi sú Bulu totsú amú ání amú asún da ɔkpa. Tsúfè Bulu téhá lakpan abwepú ání bɔhɔ mu gyi butegyi asu mu ansító. 6 Owíe *Dawid léblí oyúla asún ánfi kén dodo. ɔlɔtɔi tsú ahá ání Bulu méki amú bwehé asa olotsu amú ání amú asún da ɔkpa iwí. ɔlɔwanlín mó wá Bulu asvn ámvtɔ ɔbée,

7 “Bulu layúlá ahá ání alasí amú lakpan kíé amú,
alagyúra amú!

8 Ahá ámúú Bulu lasí amú lakpan kíé amú, ɔméetrá
kaín mósú ámu bégyi ɔdwé!”

9 Keté atínpu nkule bú ɔdwégyí anfí Owíe Dawid dé mó iwí asún blí ánft? Ó-o! Ahá ámúú bumentin *keté ámu é bvbv mütó. Kaun ání anulakla asvanku Bulu asvn wanlínhé amvtɔ. Ania, “Abraham lshɔ Bulu gyi. Mú su Bulu lótsu mu ání mu asún da ɔkpa.” 10 Bré mɔmu Bulu lótsu mu ání mu asún da ɔkpa? ɔletin keté asa lóó? Ekekéeké! Bulu lótsu mu ání mu asún da ɔkpa dodoodo. 11 ɔma-ɔma asa ɔlebetin keté pohié mu nsu. Illosuná ání mu hógyi sú Bulu lótsu mu ání mu asún da ɔkpa. Íni su ogyi fé ahá ámúú bumentin keté, támé bɔhɔ Bulu gyi, Bulu lótsu amú ání amú asún da ɔkpa ámu. Mú su ogyi amú féé ɔsí ní. 12 Ogyi keté atínpu amu é ɔsí. Tsúfè megyí amú ketétin su, mboún amú Buluhógyi su. Fé alí ámúú Abraham lshɔ Bulu gyi asa betin mu keté ámu.

Tɔá Bulu Léhie Yáí Mu Ahógyipu

13 Bulu léhie Abraham mua mu abí-aná ání oyító féé ibóbwé amú klé. Megyí bee Abraham légyí Mose mblasu,

su Bulu léblí asún ánfi. Támē íníá ɔlɔhɔ Bulu gyi, Bulu é lótsu mu ání mu asún da ɔkpa mu ansító su. ¹⁴Ní ahá ání buđe Mose Mbla ámvtɔ obégyi Bulu atɔ́ á, mómú ɔha Bulu hógyi igyi kpaalí. Bulu nñhié há ɔha é ma labi kuku. ¹⁵Tsúfē Bulu ɔblí mbla ámu tetí. Támē ní mbla má inu á, mblatvñ é ima inu.

¹⁶Mú alí su una hógyisu ahá bétalí nyá atɔ́á Bulu léhie yáí há amú. Atokiehé ámúú ɔbɔpvhá *Abraham abí-aná ámu ibéda amú ibí. Megyí ahá ání bvtegyi mblasu nkule bú, támē ahá ání bɔhɔ Bulu gyi fé Abraham é. Tsúfē Abraham gyí ani féé ɔsí. ¹⁷Fé alí ámúú Bulu asvn wanlínhe amu ileblí ɔbée, “Napú fú bwé ɔmá tsɔtsɔctsɔ ɔsí ámu. *Abraham gyí ani féé ɔsí Bulu ansító.” Tsúfē olhogoyi ání Bulu téhá awupú nkpa, ɔtehá tɔá ima inu yáí uteba mójtó fé tɔá ibu inu yáí. ¹⁸Bréa tɔtɔ má inuá Abraham ɔbɔpv mu ansí dínká músú á, ɔlɔhɔ Bulu gyi ání ɔbɔbwé mu ɔmá tsɔtsɔctsɔ ɔsí alí ámúú ɔleblí yáí ámu. Bulu lébláa mu ɔbée, “Fú abí-aná béklerí fé ntsrakpabi.” ¹⁹Alí bré ámvtɔ́ á, Abraham lahɔ nfí lafakule (100). Mú su aladan tsvn kwíúsú. Alí kén mu ka *Sara é ɔkwíúpúni lawú, ɔmèctrá kwíú ní. Oyin íní féé, támē ɔmekpa mu hógyi ɔma. ²⁰Íní féé ɔma a, omegyi nwéen ɔbée, itó ámúú Bulu léhie mu amu iméeba mójtó. Mboún ɔlekutá mu hógyitɔ kíñkíñkín, ɔlekanfó Bulu mó su. ²¹Tsúfē ɔhíé oyin ání Bulu ɔbétalí bwé itó ámúú alahíé há mu amu. ²²Mu hógyi anfi sú Bulu léblí ɔbée, mu asún da ɔkpa ní. ²³Megyí mu nkule su bɔwanlín wá Bulu asún ámvtɔ bee, “Bulu lótsu mu ání mu asún da ɔkpa.” ²⁴Ani é, ani su bɔwanlín mó. Ní anulshɔ Bulu gyi a, obótsu ani ání ani asún da ɔkpa. Mvgyí ɔhá ání ɔlɔkvusá ani Wíe Yesu tsú afúlito. ²⁵Ani lakpan sú Bulu léha bele mu há bɔmɔ mu. Bulu lɔkvusá mu tsú afúlito, méní obótsu ani é ání ani asún da ɔkpa.

Isugyí Bulu Ansító

5 ¹Ani hógyi sú Bulu latsú mó ání ani asún da ɔkpa. Mú su ani Wíe Yesu Kristo lalá ania Bulunyɔ nsuné. ²Hógyi su ɔkpa lafíñkí há ani ngya. Íníá ani Wíe Yesu sú Bulu

awítcole anfi laba anisvu, anilapú hogyi nyá ɔlúkpá ngya a, ihié bu ani ɔdwé. Tsúfē anidín ansí ání abébenya mu numnyam amu ku. ³Ansí itráa de ani gyí ání anidé ipian wúun. Tsúfē ipian téhá anitcwá nsi. ⁴Nsiwa tehá anitebí tsíá alia ilegyi Bulu ansí. Ní abí tsíá alia ilegyi mu ansí á, abédunká ansí mvsu. ⁵Ansí pvdínká Bulusu méeha péli méekitá ani. Tsúfē Bulu lótsvn *Ohe Wankihé amúú ɔlopuhá ani ámusu pú mu ɔdwé wá ani klvnt.

⁶Bréá anitráa anigyí lakpan abwepú, anumá ɔwvnlní á, Kristo lóbowu há ani lalahe abwepú bréá Bulu onutó léhiet. ⁷Ní ɔku asún da ɔkpa kúráá á, ibówa ɔnlín asa ɔku obótsulá wú há mu. Fíali ɔha yilé mó á, ɔku ɔbówa klvn wú há mu. ⁸Táme tóá ilosuná ání Bulu tehíé dwé ani gyí, bréá anigyí lakpan abwepú á, ɔleha Kristo lóbowu há ani. ⁹Ina Yesu Kristo obugya amúú lówulí asi ámusu Bulu lézi ani lakpan kíe ani, tsú ani ání ani asún da ɔkpa. Kristo su ɔbélé ani kokooko. Oméebití ani isv lakpan abwepú isv-ɔbitíké amu. ¹⁰Tekí Bulu alupú anigyí. Táme tsúvn mu Bi ámu lowusu á, alabwé ani mu anyawíe kláklá. Ínuá anilabwé mu anyawíe su á, ɔbóhó ani nkpa kokooko. Tsúfē Kristo é bu nkpa. ¹¹Megyí mó wvlé. Múá itráa dvn kúráá gyí, anidé ɔdwé gyí. Tsúfē ani Wíe Yesu Kristo lalá ania Bulunyø nsuné. Mú su anilabwé Bulu anyawíe.

Adam Mva Kristo

¹²*Adam nkule bwehé su lakpan léba ɔyító. Mu lakpan ámu sú lowu léba ɔyító. Íni su lowu lénya túmi ɔhagyíhasu, tsúfē ahá fée babwé lakpan. ¹³Lakpan bu ɔyító asa Bulu lópu mu mbla ba Mose. Táme bréá Bulu mókópú mbla ámu ba mu a, olobun ansíbi lakpansu. ¹⁴Tsú Adam brésú bɔtu Mose brésú lowu legyi iwíe anyánkpúsa féesú. Ibu mótó ání bvmotvn mbla kuku fé Adam, táme amú é bowu.

Akú alia *Adam léklé ɔhan ɔmapu amu. ¹⁵Adam ná ɔtsan há Yesu Kristo. Tsúfē Bulu awítcole amu megyí fé Adam lakpan ámu. Adam nkule lakpan sú ahá fée bowu. Táme Yesu Kristo nkule awítcolewa su Bulu lalawá awítcole, pú mu

atokiehé há ahá tsɔtsɔctsɔ. Mu atokiehé ámu ἰbu bíá dun lowu ámu. ¹⁶Tzá anyánkpúsa benya tsú Bulu atokiehé ámvtɔ una ɔtsan há tóá benya tsú Adam lakpan ámvtɔ. Mu lakpan kule pé amu léha ɔhagyíha légyi pón Bulu ansító. Mólópu lowu ba, támɛ lakpan tsɔtsɔctsɔ ɔma a, Bulu atokiehé kule pé leha Bulu lótsu ahá féé ání amú asún da ɔkpa mu ansító. ¹⁷Obakúle lakpan su lowu légyi iwíe ahásu. Támɛ altá Bulu lahíe wá awítɔle há ahá ἰbu wánwan. Alatsun Yesu Kristo nkulesu tsú aní ání aní asún da ɔkpa, ania munyɔ abégyi iwíe aní nkpatɔ féé.

¹⁸Íni su alí ámúú ɔbakúle lakpan su Bulu léha ahá féé pón ámu a, alí kén ɔbakúle yilébwɛ su Bulu lahá ahá féé bagyi asu mu ansító, alahá amú nkpa ání itamatá éní. ¹⁹Alí ámúú una ɔbakúle asvtɔ-ɔnlın su ahá féé bemlí lakpan abwepú ámu a, alí kén una ɔbakúle obú su Bulu obótsu ahá tsɔtsɔctsɔ ání amú asún da ɔkpa ní.

²⁰Bulu lópu mbla ámu ba, méni ahá bówun lakpan ání bvdebwe wankláán. Támɛ bréá lakpan dékleí á, Bulu awítɔle é idekleí tsíá. ²¹Lakpan légyi ahásu, ileha ahá bowu. Alí kén Bulu lawá awítɔle tsú ahá ání amú asún da ɔkpa mu ansító ní. Íni lahá ahá batsun aní Wíe Yesu Kristosu nyá nkpa ání itamatá.

Kristo Su Anubu Nkpa

6 ¹Nkáli abéblí séi? Ilehián ání abóyo aní lakpanbwesu, méni Bulu awítɔle bómoní tsíá? ²Ekekeké! Igyi fé anulawú, mó su lakpan ma túmi anisu. Ntogyi su abétrá tsiá bwé lakpan? ³Bré ámúú bɔbɔ aní *asú ámu a, ania Kristo Yesunyɔ anulbwé kule. Mlyin mó alt? Alí bré ámvtɔ á, ania Kristonyɔ lówu, ⁴bopolá aní, tsúfé ania munyɔ anulabwé kule. Mú su alí ámúú aní Sí Onumnyampu amu lókusúa mu tsú afúlitɔ ámu a, alí kén aní é abétsiá itsiá pɔpwetɔ ní.

⁵Mú su íniá ania munyɔ anulbwé kule mu lowutɔ á, alí kén ania munyɔ lóbwé kule mu kvsú tsú afúlitɔ éní. ⁶Mlìbi ání bréá beda Yesu mántá *oyikpalíhe amusu á, mua aní tsiátó dada amu lówu, méni anuméetrá bwé lakpan nkpatɔ.

Rom

7 Tsúfé ní ɔha owú á, ɔtamatráa bwé lakpan. Lakpan má musu túmi. 8 Íniá ania munyo anulawú su á, anibú hógyi ání ania munyo abétsiá nkpa. 9 Aniyin ání Bulu lókusúa Kristo tsú afúlitø. Oméetrá wu ekekéeké. Lowu itráa ma musu túmi. 10 Yesu lówunáa wu ɔtsawule, méni ɔbélé lakpan iñu. Táme íniá otsie nkpa á, otsie ha Bulu. 11 Mli é mlíkí mli iwí ání mlílawú há lakpan, amlile mli iwí le mó túmi asi. Mlitsia nkpa ha Bulu, tsúfé mliá Kristo Yesunyo mlílabwé kule.

12 Íni su mlumáha lakpan igyi mli nyankpusa-oyí ánfí ibówu ánfisu, méni iméeha ɔwɔlí laláhe igyi mlisú, amlibwé tóá ideklé. 13 Mlumápu mli nyankpusa-oyí iwí ató há lalahebwé. Mboún mlipu mli iwí féé ha Bulu, fé ahá ání alakúsúa amú tsú afúlitø ba nkpatø, ɔpu mli bwé tóá ida ɔkpa. 14 Ima aleá lakpan ɔbétréa gyi mlisú, tsúfé séi mlitráa mlumá Mose Mbla ámu asi. Bulu awítøle asi mboún mlitbu.

Yilébwe Nkpábi Anígyí

15 Íni ɔma a, amansu abéblí? Ibu aleá abétréa bwé lakpan séi ánfí ánumá mbla ámu asi, anibú Bulu awítøle mboún asi? Ekekéeké! 16 Mluméyín ání ní mleba iwiasi há tóku, mlidé mó apé bwé, mlidé mó súm fé mli wíe a, mlílabwé mó nkpábi? Ní mleba iwiasi há lakpan á, mómu mlówu, táme ní mleba iwiasi há Bulu á, mlégyi asu mu ansítø. 17 Mlulbwé nkpábi há lakpan bré kuto. Séi á, mlulapú mli klun féé hø atosunáhé amúú bapúhá mli ámu, mlidé mósú gyí. Mó su nde Bulu ipán da. 18 Bulu lahá mlulagyí iwí lé lakpan ibitø, mlulabwé nkpábi há yilébwe. 19 Aliá ibóbwé mlónu asún ánfí asi, sú napú nkpábi tsiátø nde mli suná. Bré kuto á, mlulbwé mli iwí nkpábi há hakpan móa lalahebwé. Ali kén ilehián ání mlóbwe mli iwí nkpábi ha yilébwe, méni mlífun yi ni.

20 Bré ámuú mlígyí nkpábi há lakpanbwé ámu a, yilébwe má túmi mlisú. 21 Labi mɔmú mlílénya tsú lakpan ámuú mlulbwé, nde ibu mli péli amutø? Mó labi gyí lowu. 22 Táme séi mó á, Bulu lahá mlulagyí iwí lakpanbwé túmi asi. Mlulamlí mu nkpábi. Labiá mlénya tsú mótsí gyí; mlétsiá tsiátøá ulífun yi, nyá nkpa ání itamatá. 23 Tsúfé lakpanbwé

ukoká gyí lowu, támē Bulu atokiehé gyí nkpa ání utamatá. Mú ɔlɔpugyi ani bvale tsvn ania ani Wíe Kristo Yesu ikułebwesu ní.

Mbla Ámu Itráa ma Túmi Akristofɔsu

7 ¹Mí apió, mli féé mluyin Mose Mbla ámu. Mluyin ání bréá ɔha tsie nkpa á, ɔbu mbla asi. ²Fé ní ɔtsi tsia okúlu, mu kulu amu mókúwú á, ɔbu mu kulu amu asi. Támē ní mu kulu amu owú a, alagyí iwi, okúlu wóyí mbla kuku itráa medé mu. ³Mú ali su ní mu kulu amu mókúnyá wú, ɔdáli mu ɔma a, alatá mbua. Támē ní mu kulu amu owú mó á, ɔtráa ɔma okúlu wóyí mbla asi. Mú su ní ɔláyétsiá oyin bámbá á, ɔmokútó mbua. ⁴Mí apió, ali kén igyi há mli ní. Mli é bréá mlulshɔ Kristo gyi a, mla munyɔ mlulowu. Mú su mlitráa mlumá Mose Mbla asi. Séi á, mlilabwé ɔhá ámúú Bulu lókusúa tsu afúlitɔ ámu klé, méní mlóbwé yilé há Bulu. ⁵Tsúfē bréá anibυ aní tsiátó dada amutɔ á, mbla ámu léha aní ɔwɔlı laláhe legyi anisv. Mú su anulbwé tóá utɔpú lowu ba. ⁶Támē séi mó á, Bulu lahá anilagyi iwi tsú mbla ámúú teki anibυ mó asi ámu ibitɔ. Ania Kristonyɔ lówu. Mú su mbla ámu itráa ma túmi anisv. Anilagyi iwi, anidé Bulu súm tsvn ɔkpa pɔpwé ání ɔnge Wankihé dé aní sunású. Megyí ɔkpa ání mbla wánlínhé amu lósuná anisv.

Rom

Mbla Ámu Múa Lakpanbwé

⁷Mú su anidéblí aniaa, itɔ laláhe Mose Mbla ámu gyí? Ekekeké! Mbla ámu ibéha abébi tóá lakpan gyí. Teki ní mbla ámu ımeblí ɔbée, “Mápe ansí fú bá atsú” a, teki mmebi tóá gyí ɔnsípe. ⁸Ina ali mbla ánfı su lakpan lénya ɔkpa pú ɔnsípe kugyíku wá mító. Tsúfē ní mbla ámu má unu á, teki lakpan má túmi mísv. ⁹Mí onutó netsiá bré kvtɔ, mmebi mbla ámu. Támē bréá nebebi mó á, nowun ání napán mósú. Lakpan ɔbwepú ngyi. Mú su nowu. ¹⁰Nowun ání mbla ámúú nkı mbéé, ibéha mí nkpa ámu lópu lowu ba mi. ¹¹Tsúfē lakpan lénya ɔkpa tsvn mbla ámusu mlé mí, mó mí.

12 Tsiátó mbla ámu mó á, tsitsa kuku ma mó iwi. Mó nhihié kugyíku l̄wankí, ida ɔkpa, ibu alé é. 13 Mó su idesuná ání Bulu mbla ánfí ibu alé ánfí l̄pu lowu ba mi? Ekekeké! Megyí ali ígyi. Lakpan l̄tsvn itɔ wankláán ámusu pú lowu ba mi. Ina mbla ámusu lakpan léle iwi súná ání itépi ma ale.

Atɔá ɻdeko Nyankpusatɔ

14 Aniyin ání ɔnjétá atá mbla ámu gyí, támē mí mó á, nyankpusa ngyi. Nabwé lakpan ɔkpábi. 15 Mmetálí bí mí tsiátá, tsúfē megyí tóá ndeklé ntɔbwé, tóá mmedéklé mboún ntɔbwé. 16 Ní tóá mmedéklé ndebwe mó á, natsúlá ání Mose Mbla ámu ibu alé. 17 Idesuná ání megyí mí dé ali ató ánfí bwé. Mboún lakpan túmiá ibu misu téhá ntɔbwé mó. 18 Nyin ání bré ánfí mbu mí tsiátá dada anfítɔ á, itɔ wankláán kuku má mítá, tsúfē nyankpusa ngyi. Ntekleá nɔbwé yilé, támē nakásíán. 19 Mmedé yiléá ndeklé bwé. Lalahe amúú mmedékléá nɔbwé ámu mboún ndebwe. 20 Ní nde lalahe amúú mmedékléá nɔbwé ámu bwé á, mómu idesuná ání megyí mí onutó dé mó bwé. Mboún lakpan túmi amúú ibu mitɔ ámu dé mó bwé.

21 Mó su nawun ání mbla ánfí lagyi misu. Ní ndekléá nɔbwé yilé á, lalahe kóún ntɔbwé. 22 Tsúfē nhíé ndekléá négyi Bulu mbla ámusu tsú mí kluntɔ. 23 Támē ntowun ání mbla ku dé mbla amúú ibu mí kluntɔ ámu isá kɔ, gyi músú, bwé mí lakpan ɔkpábi. Ulahá lakpan amúú ibu mitɔ ámu ide mí bwéhé kugyíkusu gyí. 24 Kí ipian kpɔnkpoɔnkpontiá mbu mítɔ! Ulapú mí iya lowutɔ. Ma ɔbélé mí tsú mítɔ? 25 Támē aní Wíe Yesu Kristo su nde Bulu ipán da ání alalé mí!

Mí kluntɔ mó á, teki ndekléá nɔbwé Bulu mbla ámu ɔkpábi. Támē tsiátá laláhe amúú ibu mitɔ ámu lahá nabwé lakpan ɔkpábi mboún.

Nkpatsiá Dínká Bulu ɔnjé Ámu Asúnsú

8 1 Íni su séi á, Bulu méetrá ha ahá ání amúa Kristo Yesunyɔ babwé kule ipón. 2 Tsúfē Kristo Yesu su ɔnjé Wankíhé túmi ání itehá nkpa lahá anilagyi iwi tsú

lakpanbwé múa lowu ibitɔ. ³Mose Mbla ámu métalí lé aní tsú aní lakpantɔ. Tsúfē aní tsiátó dada amúú itehá anítɔbwé lakpan ámu imeha anumégyí mbla ámu atosunáhésu. Táme Bulu lítsvn ɔkpa pɔpwesu hɔ aní. ɔlɔwa mu Bi onutó lēbá fé nyankpusa ání ɔtɔbwé lakpan, támè mu mó ɔmɔbwé lakpan. Bulu lítsvn mu lowusu mó aní tsiátó dada amúú lakpan legyi mósú ámu. ⁴ɔlɔbwé mó alí, méní ní anibuo ɔnjé Wankihé amu a, abétalí tsiá tsiátó wankláán amúú tekí mbla ámu lósuná ámu, anuméetrá tsiá aní tsiátó dada amu. ⁵Tsúfē lalahe ahá ání tsiátó dada amúú itɔbwé lakpan ide amúsú gyí bwtɔgywún. Táme ahá ání bubuo ɔnjé Wankihé amu a, tɔá ɔnjé ámu tekle bwtɔgywún. ⁶Dhá ání lakpan lagyi mu tsiátósu tenyá lowu tsú mútɔ. Táme ɔhá ání ɔnjé Wankihé lagyi musu mó tenyá nkpa múa iwilwii. ⁷Tsúfē ɔha ání lakpan lagyi mu tsiátósu tolú Bulu. ɔtamagyí Bulu mblasu, tsúfē ɔmémentalí gyi mósú ekekeeké. ⁸Ahá ání lakpan lagyi amú tsiátósu buméetalí gyi Bulu anší.

⁹Táme Bulu ɔnjé bu mlitɔ lélé. Mú su mluméetrá tsiá mli tsiátó amúú lakpan legyi mósú ámu. Mlɔbwé tɔá ɔnjé Wankihé amu tekle. Ní ɔku má Kristo ɔnjé ámu a, omegyí mu kle. ¹⁰Ibvú mútɔá lakpan su mli nyankpusa-oyí ánfi obówu. Táme ní Kristo bu mlitɔ á, mli ɔkláa bu nkpa. Tsúfē Bulu latsú mli ání mli asún da ɔkpa mu ansító. ¹¹Bulu lókvusva Kristo tsú afúlitɔ lélé. Mú su ní mu ɔnjé bu mlitɔ á, mómó ɔbótsvn ɔnjé ámusu há mli nyankpusa-oyí amúú ibówu ámu nkpa pɔpwé.

¹²Íní su mí apíó, imehián ání abétrá tsiá aní tsiátó dada amu, bwé tɔá aní ɔwɔ́lì laláhe tekle. Mboún lehián ání abɔbwé tɔá ɔnjé Wankihé tekle. ¹³Tsúfē ní mletsíá mli tsiátó dada amvtɔ á, mlówu tsítsá. Táme ní mlɔtsvn Bulu ɔnjé ámusu kíná mli nyankpusa-oyí ámu apé bwé á, mlétsíá nkpa ání itamatá. ¹⁴Tsúfē ahá ání bahá Bulu ɔnjé de amú kpa gyí Bulu abí. ¹⁵Megyí ɔnjé ání ibéha mlɔbwé nkpábi, tsiá nyá ifú Bulu lópuwá mlitɔ. Mboún ɔnjé ámu lóbwé mli Bulu abí. ɔnjé ámu su anitétálí su kpolí Bulu aniaa, “Abba, mí Sí!” ¹⁶ɔnjé ámu totsúlá há aní lélé á, Bulu abí anigyí.

17 Ní Bulu abí anigyí á, mómó anigyí mu ató agyípú. Ania Kristonyo obégyi mu ató. Tsúfé ní awun Kristo ipian ámu ku á, mómó abénya mu numnyam amu é ku.

Numnyam Ání Abénya Ekekú

18 Ní neki numnyam ání ıda gyo anı, Bulu ɔbéle súná anı á, ipian ánfı anidéwúun bré ánfıtɔ imɔfun mó ɔtinetiné. **19** Bulu atɔ bwéhé féé buhíé bude ɔkpa kú ha ekeá Bulu ɔbéle mu abí numnyam ɔwan. **20** Tsúfé Bulu atɔ bwéhé féé lasí ıda keke. Megyí mó onutó apé igyi. Mboún mulɔbwé mó alı, iha mu atɔ bwéhé féé ıki ɔkpa **21** ání ekekú á, ɔbéha amú féé bégyi iwi, buméetrá yintá ekekéeké. Mu atɔ bwéhé ámu ibénya mu abí iwígyí pú amú numnyam amu ku. **22** Anyin ání bɔtu nde á, Bulu atɔ bwéhé féé ıde iwicun wúun. Idékumí fé alia lkwú todwíín ɔtsi. **23** Megyí Bulu atɔ bwéhé ámu nkule dékumí. Anı ámúú alapó mu ɔnjé, igyi mu atokiehé gyankpapu wá anitɔ ámu é anidékumí anı klvntɔ. Anihíé anitsie anigyó ekeá Bulu ɔbéha anı nyankpusa-oyí ánfı obégyi iwi, ɔbɔbwé anı mu abí. **24** Tsúfé ɔkpakú anfı su olchɔ anı nkpa. Butamakí tóá fúbu ɔkpa, tóá fuma ɔkpa bvteki. **25** Ní anidé tóá animá ɔkpa kú a, anutenyá klvñ tsíá gyo mó.

26 ɔnjé Wankíhé amu tetsá anı anı pónntɔ. Tsúfé animéyín alia abókvulí Bulu ató, ibégyi mu ansí. ɔnjé ámu onutó tehíé kímí pükúlí Bulu ató há anı, dvn alia anı onutó abétalí. **27** Bulu yin ɔhagyíha klvntɔ asún. Mó su oyin mu ɔnjé ámu agywun. Tsúfé ɔnjé ámu tokókoli Bulu há mu ahá alia Bulu onutó dé mó klé.

28 Anyin ání Bulu tehá tógyító tɔwá alé há mu adwepó. Amúgyí ahá ání mu onutó ɔleti mu nhíhié ɔnó ní. **29** Tsúfé ahá ámúú Bulu yin yaí ámu a, amú ɔlele. Ahá ámúú ɔlele ámu ɔleti ɔbée, bvbéliañ mu Bi ámu. Fówun mu Bi ámu ɔbɔbwé ɔdéhen mu abí tsotsɔtsɔtɔ. **30** Ahá ámúú Bulu yin yaí dodo amu ɔleti. Ahá ámúú ɔleti ámu olotsu ání amú asún da ɔkpa mu ansító. Ahá ámúú olotsu ání amú asún da ɔkpa ámu olçwa numnyam.

Yesu Bulu ɔdwe ɔwanle

31 Amansu anitráa anibu blí tsú ínti twi? Ní Bulu bu ani wá á, ma ɔbétalí kúsú líí anisv? ɔhaa má inv! **32** Bulu mékiná mu onutó mu Bi ámu si há lowu ani féé nwunsv. Olesi mu há faan. Nkálí sú ɔmɔ́cpu atá tráhe féé tsía mu Bi ámutɔ́ há ani? **33** Ma ɔbétalí ká asún dínká ahá ámúú Bulu lalé ámusv? Bulu lóó? Ekekeeeke! Mugyí ɔhá ání alatsú ani ání ani asún da ɔkpa mu ansító. **34** Ma ɔbétalí há ani ipsn? ɔhaa má inv! Tsúfé Kristo Yesu gyí ɔhá ání olobowu há ani, Bulu lókvusúa mu tsú afúlitó. Alayó otsie Bulu gyɔpisi, ɔde mu kokóli ani nwunsv. **35** Ma ntéé ntɔ́ ɔbétalí titi ania Kristonyɔ nsiné ɔdwetó? Asvn wunhe lóó, ntéé ɔkplán? Ní budin anisv lóó, ntéé akún? Yayá natí lóó, ntéé lowu? **36** Tsúfé bɔwanlín wá Bulu asvn wanlínhé amutɔ́ bée,

“Fú su bude ani mɔ́ ekekegyíéke.

Bude ani kú fé akúfa ání bapú beya ɔmɔ́kpá.”

37 Táme íni féétó a, ɔdwe ámúú Kristo bu ha ani ámu su anilagyi tsu dáfá. **38** Tsúfé nhíé nyin ání tɔ́tɔ́ méetalí ká ɔdwéá Bulu bu ha anitó. Lowu o, nkpa o, *Bulu-abɔ́pu o, túmi kugyíkuá itráa de iwíe gyí ɔsúsú o, atóá ibu nu séi pú móá ibéba o. **39** Tógyítáá ibu ɔsú pú asi ntéé ɔsulóu ayasi kuvuvku méetalí ká ɔdwé ámúú Bulu ladwé ani tsvn ani Wíe Kristo Yesusu ámutɔ́ ekekeeeke.

Ahá Ání Bulu Lalé

9 **1** Míá Kristonyɔ anulabwé kule. Mú su ɔnɔkwali asún ndeblí séi. ɔnge Wankíhé dé mí kpa. Mú su mí klvn é de mí bláa ání mmédé afunu wa. **2** Mí pi Israelfɔ su asún ihíé de mí háan, ahumitiá imeká itin de mí. **3** Ní ibówa aléá nénya ulví, míá Kristonyɔ nsiné býyintá, méní bénya nkpa ání utamatá kúráá á, teki nópu twi há. **4** Mí pi Israelfɔ gyí ahá ání Bulu léle púbwé mu abí. Amú ɔlele mu numnyam súná. ɔleka ntam há amú, pú mu mbla wá amú ibitó. Olosuná amú ɔkpa ání býputswé mu. ɔlebláa amú tóá alahíé ání ɔbópwá amú féé. **5** Amú lélín tsu Israelfɔ anáin akpɔnkɔntí ámutɔ́.

Múá idvn kúráá á, amútó Kristo amu lébelun ɔsluvu anfisu. Kanfú letsia *Kristo, (jhá ámuvu Bulu ladá mu ofúli amu), ogyi Bulu, atj féésú ogyipú amu bré féét! *Amen!

6 Íni imosuná ání Bulu asún ámuvu ɔleblí tswi amu iméeba mütó. Tsúfé megyí Israelfø ámu féé gyí Israelfø onutónutó. **7** Megyí *Abraham abí féé gyí mu abí onutó. Tsúfé Bulu lébláa Abraham ɔbée, “*Isaktø fú abí-aná bédali tsu.” **8** Íni lósuná ání megyí ahá ání botsú Abraham abí féétó gyí Bulu ahá. Abraham abí-aná ámuvu Bulu léhie há mu amu nkule gyí Bulu ahá. **9** Tsúfé tóá Bulu léhie Abraham gyí, “Néyinkí bá offiébá sesebre. Néba a, fú ká *Sara lkwíí obiyimbi.”

10 Megyí íni wule. Rebeka lókwíí atabí há ani náin Isak. **11** Táme bréá ɔmɔkúnyá kwíí amu, abudan bi yilé ntéé lalahébwé á, Bulu lébláa Rebeka amu iwi asún. Bulu lóbwé mó ali, méni ibósuná ani ání ɔkpa ámuvu ɔtotsvn mósú hɔ ahá ámu imená ani bwehésú. Mboún ina mu nkule pé apé pú aliá ɔtelé mu ahásu. **12** Asa Rebeka ɔbókwíí nyebí ámu a, Bulu lébláa mu ɔbée, “Ódéhen obósum ɔkusv.” **13** Fé aliá bɔwanlín wá Bulu asvn wanlínhé amutø bee, “Ntɔdwé *Yakob dvn *Esau.”

14 Séi á, nkáli abéblí? Abéblí aniaa, Bulu asún meda ɔkpa lóó? Ekekeke! **15** Tsúfé Bulu lébláa Mose ɔbée, “Ahá ání nówun amú nwe á, amú nówun nwe. Amúá nahiséá négyi buale a, amú négyi buale.” **16** Mú su megyí ɔha apé ntéé mu nsiwa Bulu teki. Mboún mu onutó nwewúun igyi. **17** Bɔwanlín wá Bulu asvn wanlínhé amutø bee, Bulu lébláa Egyipte owié Farao ɔbée, “Atoku anyø ánfi su neyaí fú iwíe, aliá nótsvn fusu lé mí túmi súná, pú aliá ɔyító ahá féé bónu mí dá, kanfú mí.” **18** Íni su ní Bulu ɔhíé ání obówun ɔku nwe á, otowun mu nwe. Ní ɔhíé ání ɔbéha ɔku ɔbówa klvntø odwin é á, ɔtehá mu ɔtowá klvntø odwin.

Bulu ɔblónya Pú Mu Ahá Nwewúun

19 Mlito ɔku ɔbéfité ɔbée, “Ní ali igyi ní mó á, ntogyi sú Bulu dé nyankpusa ipón ha? Ma ɔbétalí tin Bulu ɔkpa?” **20** Táme nde mlí fité mbéé, fúgyi ma ání féle Bulu ilá? Oló

ɔbétalí fité mu ɔpwepó ɔbée, “Ntogyi su fapwé mí alí?”
21 Aliágyíalíá igyi á, ató ɔpwepó tópú obón pwé tóá odekclé. ɔbétalí pú obón ipin kule pwé nlonyo. ɔbópu kule bwé oló nu ntsu, kpá nsúó wá kuleto.

22 Ali kén igyi há Bulu ní. ɔbu ɔkpa lé mu ɔblí súná, méní ahá bówun mu túmi. Táme ɔlehíe nyá klun há ahá ámúú olenya ɔblí amúsú amu. Teki 1lɔfun ání ɔbéhi amú. **23** Bulu bu ɔkpa lé mu numnyam kpɔnkɔntí amu ɔwan ahá ámúú ɔlele yáí ání obówun amú nwé, ɔwa amú numnyam amusú. **24** Anígyí ahá ámúú ɔlele yáí amu ní. MEGYÍ Yudafɔ nkuleto ɔlele ahá. ɔlele ahá ání bvmegyí Yudafɔ akv é. **25** Bulu léblí mu ɔnósú ɔtɔípú Hosea ɔwulútó ɔbée,

“Néti ahá ámúú teki bvmegyí mí ahá amu mí ahá.

Ahá ámúú teki ntamakle amú asún amu ɔbóbwé mí adwepó.

26 Ótíné ámúú teki nebláa amú mbéé, ‘MEGYÍ mí ahá mlígyí’ amu a,

inufɔ néti mbéé, ‘Bulu ɔkiankpapu abí’ ní.”

27 Bulu ɔnósú ɔtɔípú *Yesaia lókplvn bláa Israelfɔ ɔbée, “Ní Israelfɔ bekléí fé ɔpu ɔnó isi kúráá á, amútó ahá kpaloibí pé níhó nkpa. **28** Tsúfé ɔbisasv ani Wíe obégyi ɔyító ahá féé asún, búa mó wankláán.” **29** Tsúfé Bulu ɔnósú ɔtɔípú Yesaia légyankpá wanlín wá Bulu asvn wanlínhé amutó ɔbée, “Ní mí Wíe Bulu, túmi féé Owíe mési ani abí-aná akv yáí á, teki ani féé abéhi fé Sodom móa Gomorafɔ.”

Israelfɔ Bulu Mähogyi

30 Nkálí anidéblí ngya? Anidéblí aniaa, ahá ámúú bvmegyí Yudafɔ amu bvmɔbɔ mbódí kuku, asa Bulu léha amú asv! Hógyi sú benya mó. **31** Táme Israelfɔ ámúú amú ansí lepe, bvdé mbla amusv gyí, Bulu ɔha amú asv amu bvmetalí. **32** Ntogyi su? Tsúfé bvmepé ansí pú hógyi dúnká mó. Uɔbwé amú fé mbla amusv gyí Bulu ɔbótsvn ha amú asv. Íni su bosutíin “Ibwi ámúú itelé ahá dá” amusv dida kpla. **33** Ibwi ánfí iwi asún bɔwanlín wá Bulu asvn wanlínhé amutó bee,

“Bulu ɔbée, ‘Mliki!
 Ndɛpu Ibwi^a tswi *Sion wúluto.
 Ahá bósutíin ibwi ámusu dida.
 Péli méekutá ɔhagyíha ání ɔlɔhɔ mu gyi.’ ”

10 ¹Mí apíó, tɔá ntekle mí klvntɔ, pú mpái ání ndebɔ gyí, Bulu ɔbɔhɔ mí ahá Israelfɔ. ²Nétalí gyi amú iwi adánsie mbéé, amú ansí lahíé pé Bulusúm iwi, támɛ bvmeyín ɔkpa ání bɔtsvn mósú súm mu wankláán. ³Tsúfɛ bvmeyín ɔkpa ání Bulu tɔtsvn mósú há ahá asu. Mú su beyurí iwi bvde amú ɔkpa dunká, méní bégyi asu Bulu ansító. Mú alí su bvmeba iwlasi há ɔkpa ámúú Bulu tɔtsvn mósú há ahá asu ámu. ⁴Oñokwali amu gyí, Kristo lómo Mose Mbla ámu féé ɔnó. Mú su ɔhagyíha ání ɔlɔhɔ mu gyi obégyi asu Bulu ansító.

Nkpahóo Bu Iwu Há ɔhagyíha

⁵Mose lówanlín tsú ɔhagyíha ání ɔtekí mbla ámu ání mósú Bulu ɔbɔtsvn tsu mu ání mu asún da ɔkpa iwi ɔbée, “ɔhagyíha ání otegyi mbla ámusu ɔbɔtsvn mósú nyá nkpa.” ⁶Támɛ hógyisu bvtɔtsvn gyi asu Bulu ansító. Bulu asvn wanlínhé amu léblí ɔbée, “Máfité iwi fee, ‘Ma ɔbódu yó ɔsúsú?’ ” (Fefíté alí á, ilosuná ání fýɔpụ Kristo tsúa ɔsúsú ba.) ⁷Ntée fíté iwi fee, “Ma ɔbékplí yó ɔsvlúv ayasí?” (Fefíté alí á, ilosuná ání fýɔpụ Kristo tsúa afúlítɔ ba.) ⁸Mboún asún ání Bulu asvn wanlínhé amu léblí gyí, “Bulu asún ámu ima ifí fú wá. Ibv fú ɔnótó, ibv fú klvntɔ dodo.” Asún ámu gyí hógyi asún ámúú anidéblí ámu ni. ⁹Ní fobwíí ɔnó blí fee, “Yesu gyí aní Wíe,” fɔpú fú klvn féé hogyi ání Bulu lókvusúa mu tsú afúlítɔ á, Bulu ɔbɔhɔ fu nkpa. ¹⁰Tsúfɛ iklvn ɔha tɔpúhɔ Kristo gyi. Fówun Bulu obótsu mu ání mu asún da ɔkpa. ɔnó é ɔha tɔpúblí ɔbée, Yesu gyí mu wie, méní Bulu ɔbɔhɔ mu nkpa. ¹¹Alí kén Bulu asvn wanlínhé amu léblí ɔbée, “Péli méekutá ɔhagyíha ání ɔlɔhɔ mu gyi ekekéeké” ni. ¹²Iní su imefáhván ání Yudayin fugyi, ntée fumegyí Yudayin.

^a 9:33 Ibwi ámu gyí Kristo.

Tsúfē owié ɔkvle pé asi amú féé bvbv. Obópu mu yilébwé gyi ahá ání bosu kpolí mu féé bvale. ¹³ Alı kén Bulu asvn wanlínhé amu léblí ɔbée, “Dhagyíha ání otosu kpolí ani Wíe obénya nkpa”ní.

¹⁴ Táme nkálí bétalí su kpolí ɔhá ání bvmɔhɔ mu gyi? Nkálí bétalí hɔ ɔhá ání bvmɔkúnú mu iwi asún gyí? Nkálí bónu mu iwi asún ní ɔhaa méda mó ɔkan súná amú? ¹⁵ Nkálí bétalí dá mó ɔkan súná amú, ní bvmɔkuwá amú? Bulu asvn wanlínhé amu léblí ɔbée, “lhíé bv akíle ání fówun ání ɔha ɔbá beda Bulu *asvn wankláán ɔkan!” ¹⁶ Táme megyí Israelfø féé lsho Bulu asvn wankláán ámu. Tsúfē Bulu ɔnɔsú ɔtɔípú *Yesaia lówanlín wá mu ɔwulútɔ ɔbée, “Mí Wíé, ɔhaa mɔhɔ ani asvn blíhé amusu gyi.” ¹⁷ Táme asvn wankláán ámu téhá butohogyi. Ina Kristo asún ánfti blísú ahá butonú mu asún. Mó nu sú ahá bvtɔhɔ mu gyi.

¹⁸ Mbée, bee nú bvmoru asún ámu? Bonu! Tsúfē Bulu asvn wanlínhé amu léblí ɔbée,

“Amú ɔmē lawié ɔyítɔ féé,
ámú asún é lawié tsútsúútsú.”

¹⁹ Ntráa fite. Israelfø bvmoru mu asún asi? Múá Mose lébláa amú gyankpapu gyi,

“Bulu ɔbée, ‘Nópu ɔmá ání bvmegyí Israelfø wá mli
ansüpepe.

Noyulá ɔmá mímláhe pówá mli ɔbló.’”

²⁰ Bré bámbátó a, Yesaia lówa klvn bláa amú ɔbée, “Bulu ɔbée,

‘Ahá ání bvmédé mí dunká lémentí mí.

Ahá ání bvmefíté mí sú nele iwi ɔwan súná.’”

²¹ Táme Israelfø ámu mó á, Bulu léblí amú iwi asún ɔbée, “Íniá natéí ibitɔ bré féé ání nɔhɔ amú atúu ó á, buträa bude asutɔ-ɔnlun wa. Bumédé mí bu.”

Bulu Israelfø Nwewúun

11 ¹ Ndé mli fité mbée, mó su Bulu lakíná mu onutó ahá léle? Ó-o! Mí onutó ánfti óó Israelyin ngyi. Abraham abí-anátó notsú. Benyamin abusuantɔ obí ngyi. ² Megyí bee

Bulu lakíná mu onutó ahá amúú ɔlele amú yáí ámu. Mlikain ali ámúú Bulu asun wanlínhé amu léblí tswi ɔbée, Bulu ɔnósú ɔtɔípú *Elia lékla Israelfɔ iwi asún súná Bulu amusu. ³ ɔbée, “Mí Wié! Israelfɔ bamá fú ɔnósú atɔípú féé. Babwíé fú afɔdiele-asubwi é féé. Ulasí mí nkukónú nkule. Budekcléá bómɔ mí é.” ⁴ Bulu léha Elia mbuai ɔbée, “Ó-o! Megyí fú nkule lásí. Tsúfénalé ahá mpím-sienó (7,000) ání bumokútswe ɔkpí Baal^b kí há mí iwi.” ⁵ Ali ígyi nde nke ánfítɔ é ní. Bulu lawá awítɔle lé Israelfɔ kplobí akv yáí. ⁶ Ní alawá awítɔle lé aha akv á, mómú itráa megyí ɔha bwéhé su ɔbélé mu. Tsúféní una ahá bwéhésú mu á, teki mu awítɔle amu ilesian.

⁷ Mú nkálí ilegyi? Israelfɔ ibi meda itá ámúú bepe ansí budedunká ámu. Amútó ahá kplobí akvá Bulu léle yáí nkule ibi léda mu. ɔleha atráhe bɔwa asvtɔ-ɔnlun bréa ɔde ahá ti. ⁸ Bulu asun wanlínhé amu léblí ɔbée, “Bulu léha iléln amú ɔwóli. Mú su bɔtu nde bumetálí pú amú ansíbi wun atá, pú amú asu é nū asún.” ⁹ Owíe *Dawid é léblí ɔbée,

“Amú ɔdwɛ ogýíkpá ibwéé mpúsa abuda mótó.

Ibwéé agbláa, ikpa kita amú.

Ibwéé ume, abusrei dida mótó, ibwé 1susbítí ha amú.

¹⁰ Ansítá iklún amú, méni buméetrá wun atá.

Ha abvtsia ipiantɔ bré féé.”

¹¹ Mú su ntráa ndefíté mbéé, *Yudafɔ basréí dida, buméetalí trá kvsú? Ekekéeké! Amú lakpan su Bulu lóhó ahá ání bumegyí Yudafɔ nkpa. Fówun ipé amú ansí. ¹² Séri á, anyin ání Yudafɔ lakpan sú ɔmá féé banyá atɔ wankláán. Amú dida lawá labi há ahá ání bumegyí Yudafɔ. Ní belányá nkphahóó mu á, mómú labi ání ahá ání bumegyí Yudafɔ bénya ume blító.

Ahá Ání Bumegyí Yudafɔ Nkpahóó

¹³ Ahá ání mlumégyí Yudafɔ, mli nde asún ánfí bláa ngya a. Kristo *sumbí ɔyɔpú ngyi. ɔlɔwa mí sumbí mli wá. Mí

^b **11:4** *Baal* gyí ɔkpí ɔkvá ahá ámúú begyankpá tsíá ɔsulúv amusu asa Israelfɔ beba betsiá unu ámu bosúm.

gyumagyihé legyi mī ansí. ¹⁴Fíalí nétalí há mí ahá Yudafɔ ansí bépe, fówun Bulu obénya ɔkpa hɔ amútɔ akv nkpa. ¹⁵Bréá Bulu lédamlí ɔma há Yudafɔ á, ileha ɔmá atráhe féé bɔbwé Bulu anyawié. Ní igyi alí mó á, brégyíbréá Bulu ɔbshɔ amú é á, ibóbwé fé afúli féé bakúsú tsú afúlito.

¹⁶Ní belé tókvutɔ gyankpapu há Bulu igyí a, mórmó itó ámu féé igyi mu kle. Ní Bulu bú oyí nlín á, idesuná ání oyí ámu abámbi é igyi mu kle. ¹⁷Bekpalí oyí bámbi pú bambá tsá músú. Yudafɔ gyí oyí ámu. Mli ahá ání mlumégyí Yudafɔ gyí bámbi bambá ámu bapú betsa músú ámu, méni mlénya oyí ámutɔ ntsu wankláán ámu ku. ¹⁸Mó alí su á, mlumáku mliaa mli dun oyí ámu onutó abámbi amú Bulu lékpali lé ámu. Mlumátsu iwi amú ansítá, tsúfē oyí ámu nlín tamanu ntsu lé mltɔ. Mli mboún tonu ntsu lé mítɔ púdan.

¹⁹Fíalí mli akv mléblí mliaa, “Bekpalí abámbi amu, méni aní é abénya oyíkpa.” ²⁰Ibv móntɔ alí. Itsú alia Israelfɔ bwmohogyi sú Bulu lékpali amú tsitsá. Mli é mli hógyi sú Bulu lapú mli tsá músú. Mó su mlumáha nwuntɔ iwa mli ɔdwé. Mliha ifú ıkita mli. ²¹Tsúfē Israelfɔ ámu bvgyi oyí ámu onutó abámbi kúráá bɔbwé lakpan, Bulu lébití amú isu, mó mli? ²²Séi á, mlulawun ání Bulu bu awitole, támē mu asón bu ɔnlın. ɔbu ɔnlın ahá ání badida hógyitɔsu. Támē alawá awitole há mli. ɔbówa awitole há mli ní mli ansí dun mvsu. Ní megyí alí á, ɔbébití mli isu mli é. ²³Támē ní Yudafɔ ámu bese mu hógyi amu beyinkí bɔhɔ mu gyi a, Bulu ɔbelapú amú tsá oyí ámu. Tsúfē ɔbu túmi ání obéyinkía amú tsá. ²⁴Mli ahá ámu mlumégyí Yudafɔ ámu mó á, oyí laláhe bámbi mlugyí, bɔpu mli tsá oyí ámu. Teki una inu alí. Israelfɔ mó á, oyi wankláán ámu onutó abámbi bvgyi, bekpalí amú tsitsá. Mó su amú yinkía yi mó yintisu móćwa ɔnlın há Bulu.

Bulu Towun Ahá Féé Nwe

²⁵Mí apió, asvn ɔnaínhé ku bu inuá ndekléá mlibúi, méni mluméekí mli iwi ání mlulétin ansí dubí. Asón ámu gyí, Yudafɔ ámu akv bvbv asvtɔ-ɔnlın. Bówa asvtɔ-ɔnlın alí

bɔfʊn bréá Bulu lahá ahá ání bʊmegtí Yudafɔ fée baba mu wá. ²⁶Mú ɔma a, Bulu ɔbóhɔ Yudafɔ fée nkpa. Bulu asún ámu léblí ɔbéεε,

“*Sion wúluto Nkpa ɔhípu amu ɔbélın tsu.

ɔbéba bεha *Yakob abí-aná fée bési lalahε bwε.

²⁷Íní gyí ntam ání néka há amú

bréá néle amú tsú amú lakpantɔ ní.”

²⁸Íníá Yudafɔ ámu bʊmɔhɔ asun wankláán ámusu gyi su á, bemlí Bulu alupú, méní ıbówa labi há mli ámúv mlumégyí Yudafɔ ámu. Táme íníá bʊg yi ahá ání Bulu léle su a, amú anáin su otekle amú asún. ²⁹Ní Bulu ɔlé ɔku ntéé ɔpú mu atokiehé há ɔku á, ɔtamatráá tse mu agywun. ³⁰Bré kuto á, mli ánfi mlumégyí Yudafɔ ánfi mlumóbu Bulu. Táme séi á, Yudafɔ bʊmedé Bulu bu. Mú su Bulu lawun mli nwε. ³¹Ali kén Bulu ɔbéba bowun Yudafɔ ámúv bʊmedé mu bu ámu é nwε fé alia alawun mli nwε ní. ³²Tsúfε Bulu lótsu mó ání ahá fée bvbv asutɔ-ɔnlín, alia ıbóbwε obówun amú fée nwε su.

Mlıha Akánfu Bulu

³³Óo, mlikí Bulu awítɔle wule! Mu nyánsa pú mu asúnbi ma ɔka! Ma ɔbétalí bí mu ɔkpa pú mu asúngyítɔ?

³⁴Bɔwanlín wá Bulu asun wanlínhé amutɔ bεe,

“Ma yín ani Wíe nwuntɔ?

Ma ɔbétalí súná mu asún? ɔhaa má inu.

³⁵Ma lápú tɔkvá há mu, ɔde ɔkpa kúa ɔbélaka mu iko?”

³⁶Bulu lóbwε tógyító. Mvbú tógyító. Tógyító bu inu há mu. Kanfú ıbwéé mu kle bré féeító. *Amen!

Tsiátóá Bvtɔpúsüm Bulu

12 ¹Íníá Bulu híé ɔde ani nwe wúun ali su á, mí apíó, nde mli kokólí mbéε, mlipu mli iwi fée ha Bulu mli nkpatɔ. Ibwéé fé igyí aható wankíhé ha mu. Íní gyí osum ání itsú kluntɔ, ilegyi mu ansí ní. ²Mlumáha ɔsvlóv anfisv atsiábi igyi mlsu. Mlıha Bulu ɔtsε mli agywun, iha mli

tsiátí itsé. Fówun mlétalí bí ání Bulu apé bu alé, ibu ɔdwé, ɿcfvn.

³Bulu agyúmá ámúú alawá awítóle púhá mí ámusu nde mlitó okugyíkvu bláa mbée, ɔhaa máki mu iwi dáfá alia ogyi. ɬhagyíha ɔbá ansí asi, ɔki ání ɔmɔdvun hógyi amúú Bulu lapúhá mu amu. ⁴Nyankpusa-oyí iwi ató aní féé anigyi. Ntobí ámvtó kugyíkvu bu mó gyuma ání itegyi nyankpusa-oyí ámusu. ⁵Ali kén ibu mótsá ání anitsá, támē ania Kristonyø anulabwé ɔyulúv ɔkule ní. Mú su anigyi ntobi ɔtsan-ɔtsan ání anitsátsáa abasv, anulbwé ɔyulúv ɔkule amu. ⁶Bulu atokiehé ámúú ɔleha ani ámu ina ɔtsan-ɔtsan. Ilehián ání ani féé abópu mu atokiehé ámu yó agyúmá ató ámúú ɔleha ani ámu ɔnó. Mú su ní ɔku atokiehé gyí Bulu ɔnó asúnbli á, ɔhá ámu ɔbwéé mó alia mu hógyi losuná mu. ⁷Ní ɔku klé gyí mu aba ahógyipu bvá a, ɔbúa amó. Ní ɔku klé gyí ató suná á, osúna mó. ⁸Ní ɔku klé gyí ahá atetó-ɔnlín wa á, ɔwá ahá atetó-ɔnlín. Ní ɔku é klé gyí ató kie á, ɔlé iwító okie mó. Ní ɔku klé gyí ahá ɔnó lú á, ɔwáa nsi ɔbwé mó. Ní ɔku klé é gyí ahá nwé wúun a, ɔbwéé mó ɔdwetó.

⁹Mlídwe ahá tsu mli klvntó. Mlikisi lalahé kugyíkvu. Mlikita yilébwetó kínkíínkín. ¹⁰Mliha mli ansí ɔpe mli aba Akristofø dwesv, amlíbu aba wankláán. ¹¹Mlumáha mli nsiwa bwé ató ɔnó iba asi. Mliha ɔnjé Wankihé amu ɔwa mli ɔwunlín, amlisum ani Wíe. ¹²Mli ɔkpakú amu su mlinya ansigyí, amlílu kínkín mli ipiantó. Mlibo mpái bré féétó. ¹³Mlibua mli aba Bulu ahá ání bvbv 1kplántó. Mliyiri iwi hɔ afcɔ.

¹⁴Mliyula ahá ání budun mliusu. Mliyula amú, mlumálwuí amó. ¹⁵Ní akv bude ansigyí nya á, mli a amónyø mlunya ansigyí. Ní akv budesú é á, mli a amónyø mliusu. ¹⁶Mli féé mlitsia wankláán. Mlumátsu iwi. Mlipu iwi manta ahá ání ahá butamabú amú. Mlumákí mli iwi ání mlidvn akv.

¹⁷Ní ɔku ɔpú lalahé gyi mli á, mlumápu lalahé ká mu 1kɔ. Mlibo mbódí amlibwé tɔá ibu aléá ahá féé bótsulá dínká músú. ¹⁸Aliágýialíá igyi mli mó á, iwilwii itsía mli a ɬhagyíha nsiné. ¹⁹Mí apió adwepú, mlumápu lalahé ká mli

Rom

aba iko. Mlisi tógyító ha Bulu. Tsúfē bowanlín wá Bulu asún ámvtɔ bee, “Bulu ɔbée, ‘Mí, mli Wíe téká iko. Mí ɔbéka ahá akɔ amú lakpan sv.’”²⁰ Bulu asún wanlínhé létrá blí ɔbée, “Ní akún de fú olupú á, ha mu ats̄ ogyi. Ní ɔmewóli de mu a, ha mu ntsu onu. Ní fɔbwé mó alí á, ibéha péli békítá mu ɔbétse.”^c²¹ Mlumáha lalahe igyi mlisv, mboún mlbwé yilé púgyi lalahesv.

Iwiasibá Ha ɔmá Akpapú

13 ¹Ilehián ání ɔhagyíøha ɔbéba iwiasi há ɔmá akpapú. Tsúfē Bulu téhá ɔmá akpapú túmi. ɔmá ɔkpapú ɔkvku má invá megyí Bulu léyaí mu. ²Íni su ní ɔku ɔkvusú líí ɔmá ɔkpapú ɔkvusú á, alakúsú líí Bulu túmisv. Mú su ɔhá ámu dé isubutí klé ha iwí. ³Tsúfē ɔmá akpapú bumegyá yilé abwepú, lalahe abwepú bugya. Mú su ní fvmedékleá funyáa ɔmá akpapú ifú á, mómú bwe yilé abukanfu fú. ⁴Bulu osúmbi ɔhagyíøha ání bapú mu yái ɔmá ɔnó gyí. Mli yilé su bvde agyúmá yo. Táme ní ɔku dé lalahe bwe á, mómú obénaya amú ifú, tsúfē bvbv ɔkpa bíti ahá isv. Bulu asúmbi bugyi, ɔleha amú ɔkpa ání bvbítí lalahe abwepú isv ha mu. ⁵Íni su ɔhagyíøha ɔbá iwiasi ha ɔmá akpapú. Megyí bee bvde ifú nya ání bébití amú isv nkule sv. Mboún amú kluñ dé amú bláa ɔbée, ilehián ání bôbu amú.

⁶Íni kén sú ilehián ání mléka tswitswi é ní. Bulu asúmbi ɔmá akpapú bugyi. Bapú amú bré féé bvde ɔmású kú. ⁷Mlka iko kugyíkvá idin mlisv. Mlka tswitswi múa lampóo. Obú ɔkpasv á, mlíbu amú féé. Ní igyi kanfú é á, mlíkanfu amú féé.

Abadwe

⁸Mlumákutá ɔhaa iko dun mli abadwe. Ní ɔku dé mu aba dwe á, ɔde mbla ámu féésú gyí. ⁹Mose Mbla ámu léblí ɔbée, “Mátɔ mbua.” “Mámɔ ɔha.” “Máwi ats̄.” “Mápe ansí fú ba atósú.” Íni pú mbla tráhe amu féé nwun gyí mbla kule ámúvú

^c 12:20 Igyi fé fakpá ogyá wólí mu ɔtántra.

ileblí ɔbée, “Dwe fú bá fé fú iwi” ámu. ¹⁰Ní ɔku dé mu ba dwe á, ɔmóɔpu lalahe gyi mu ekekeeké. Íni su ɔhá ání ɔtɔdwé mu aba lagyi mbla ámu féésú.

¹¹Ml̄ onutó ml̄iyin bré oduátá anibú. Bré lafun ání mlétsinkí, tsúfē aní nkrahóo lafun ta dun bré ámúú anilégyankpá h̄o Kristo gyi amu. ¹²Onyé detsúvn, ɔyí lake ta. Mú su ml̄ha asi oklúntɔ bwehé féé bwé, atsu aní ɔyi kehetɔ akotá tsan. ¹³Ml̄ha aní tsíatá ibwe fé ahá ání butsie wankitɔ. Mlumáha ayinta aní bré yetsiá ɔdwé ogyíkpá, anidé atɔ dedé gyí, anidé ntá núu bu. Anumáwa atsí múa ayin asún. Anumáwa ɔnsípe, anumátre kó. ¹⁴Mboún ml̄ipu aní Wíe Yesu Kristo tin ml̄ iwi. Mlumátrá tsíatá dada amúú ml̄i ɔwɔlı laláhe tekle amu.

Rom

Akristofə ॥ále ɔkpa Laláhesu

14 ¹Ml̄h̄o ml̄i aba Akristofá buma ɔwunlín hógyítɔ wa mlitɔ. Ní bée tɔku bu alé ntéé ima ale a, mlumágyi amú nwéen. ²ɔku lóhogyi ání ɔbu ɔkpa gyi tógyítá, támé ɔku é hógyi ɔnó ima ɔnl̄n. Mú su ɔtamagyí iye. ³ɔkpa má ɔnvá ɔhá ání otegyi tógyítá ɔbélè ɔhá ání ɔtamagyí tɔku ilá. Alí kén ɔhá ání ɔtamagyí tɔku é ɔmále ɔhá ání otegyi tógyítá ilá ní. Tsúfē Bulu lahɔ amú. ⁴Fúgyí ma ání féha ɔku osúmbi pón? Mu wie nkule pé búu ɔkpa ání ɔbéblí ɔbée, otsie wankláán ntéé ometsie wankláán. ɔbétalí tsíá wankláán, tsúfē Bulu ɔbétalí há mu obétsíá wankláán.

⁵ɔku ɔbétalí blí ɔbée, eke ku dun mó aba, ɔku é ɔbéblí ɔbée nké ámu féé igyi kule. ɔhagyíha ɔyó mu kluntɔ wankláán, otsi móá ibu alé. ⁶Ní ɔku olé eke ɔku ɔbée igyi eke yílé á, ɔde móosú gyí putsú Bulu fúá. Ní ɔku é tegyi tógyítá á, ɔde mó gyí putsú aní Wíe fúá. Ní ɔku é tamagyí iye a, mu é ɔde mó kisí pútsú aní Wíe fúá. Tsúfē amú féé butedá Bulu ipán móosú. ⁷Anitɔ ɔhaa métsié nkpa há mu iwi, anitɔ ɔkvku é móowu há mu iwi. ⁸Ní anitsie nkpa á, anitsie ha aní Wíe. Awú é á, anilawú há mu. Mú su ní anilawú o, anitsie nkpa o, aní Wíe bú aní. ⁹Tsúfē Kristo lówu, yínkí kúsú ba nkpatɔ, méni ɔbóbwé akiankpapu pú awupú féé Owíe. ¹⁰Íni su imehián

ání féha fú bá ipón ntée féki fú bá ansító kótíkótí. Tsúfē aní féé abéyélí Bulu ansító, obéyi anitó okugyíóku asún. 11 Bɔwanlín wá Bulu asún ámvtó bëe, “Aní Wíe Bulu ɔbéé,

‘Nanyá mbu nkpa ánfi á,
ɔhagyíóha ɔbéda akpawunu mí ansító;
ɔhagyíóha ɔbélé bli ɔbéé, Bulu ngyi.’ ”

12 Mú su anitó okugyíóku ɔbélé mu asún ɔnó Bulu ansító.

Máha Fú Bá ɔdida Mu Hógyító

13 Mú su mlíha asi aba ılá le. Mboún abwée agywun ání anumóbwé tɔtɔá ibéha aní bá ɔkvu méesreí ntée duda.

14 Séi ínúá namlí Okristoyin su nabí ání atogyihé kuku má unvá mu *iwí metun. Táme ní Kristoyin ɔku lóhogyi ání tɔkvu iwí metun a, mórmú mu wá mó iwí metun. 15 Ní fútegyi tɔkvu, ıde fú bá háan a, mórmú fú bwéhé medé ɔdwé suná. Máha fú atogyihé tha fú bá ání Kristo lówu há mu ɔfwí. 16 Mú su máha tóá fuyin ání ibu alé ibwe tsitsa ahá ansító. 17 Tsúfē *Bulu iwigyi ámu imegyí atogyihé ntée atonuhé asún, mboún yilébwé, iwilwii pú ansigyí ání itsú ɔhe Wankíhé amvtó asún igyi. 18 ɔhagyíóha ání otosúm Kristo ɔkpa ánfisu á, mu asún tegyi Bulu ansí. Ahá é butobú mu.

19 Íní su mlíha aní ansí ipé tóá ibópu iwilwii ba, ibówa apió aba ɔwunlín hógyitósu brégyíbré. 20 Mányintá Bulu gyumagyihé fú atogyihé su. ɔkpa bu unvá abétalí gyi tógyító, táme ní ɔku dé tóá ibéha mu ba ɔbóbwé lakpan bwé mó á, ima ale. 21 Ní ɔku tamagyí iye ku, ntée nu ntá ntée bwé tóá ibéha mu ba ɔbédida á, ibu alé. 22 Mú su tógyítóá fohogyi tsu ntobí ánfi iwí á, ha mó ibwe fúá fú Bulunyó nsiné asún. Ní ɔku opúni medé mu tsí mu bwéhésú á, mórmú ɔkláa lawá mu ogyá. 23 Táme ní mu klvn medí mu asi mu atogyihé ku gyí su, ogyi mó á, Bulu lahá mu ipón dodoodo. Tsúfē mu ató ámu gyí melíí hógyisu. Tógyítá ɔha mópu hógyi bwé igyi lakpan.

Ahá Ansísú Ató Bwe

15 ¹Ilehián ání aní ahá ání aní hógyi ɔnó bu ɔnlín abénya klvn há ahá ání amú hógyi ɔnó ima ɔnlín.

Megyí tóá iletsiá aní wule abóbwe. 2 Ilehián ání anito okugyíku ɔbóbwé tóá ibu alé há mu ba, méní ibéha mu ɔbédan hógyitɔ. 3 Tsúfē Kristo kúráá móbwé tóá mu onutó otekle. Mu iwí asún bowanlín wá Bulu asún ámutɔ bεε, “Asiabí ámúú besia fú ámu fée ilebedinká míssú.” 4 Asún kugyíkvá bowanlín wá Bulu asvn wanlínhé amutɔ tsú titutí a, bowanlín mó ání ibósuná aní atsá, wá aní atetɔ-ɔnlín, atomi lu kínkíínkín. Fowun abénya klvn kí ɔkpa ha ató ámúú aní ansí dun mísú ámu. 5 Bulu téhá ahá butenyá klvn. Mutówá ahá atetɔ-ɔnlín. Nde mu kvlí mbéε, ɔhá amlibwé kule, fé altá Kristo Yesu lósuná aní. 6 Íní ɔbéha mli fée mlɔpu ɔme kule kánfú Bulu, ogyi aní Wíe Yesu Kristo mu Sí ámu ní.

Rom

Ahá Ání Bumegyí Yudafɔ Asvn Wankláán Bláa

7 Íní su mlíhɔ aba atíu fé altá Kristo lshɔ mli, méní ibówa Bulu numnyam. 8 Tsúfē nde mli bláa mbéε, Kristo labwé Yudafɔ osúmpú, méní ibósuná ání Bulu obégyi mu tó ámúú ɔlehie amú anáin amusu. 9 Kristo léba, méní ahá ání bumegyí Yudafɔ bétí Bulu idayilé, nwé ámúú olowun amú ámu sv. Fé altá Bulu asvn wanlínhé amu ileblí. Asún ámu gyí,

“Aní Wíe Bulu, íní su nówa fú numnyam ahá ání bumegyí Yudafɔ anstí.

Nówa ilu kánfú fú.”

10 Bulu asún ámu létrá blí ɔbéε,

“Mli ahá ání mlumégyí Yudafɔ, mlia Bulu ahá mlunya ansigyi!”

11 Bétrá wanlín bεε,

“Ahá ání mlumégyí Yudafɔ fée, mlukanfu aní Wíe Bulu.

ɔmá fée abí, mlukanfu mu.”

12 Bulu ɔnósú ɔtɔípú *Yesaia é léblí tswí ɔbéε,

“Oha ɔku ɔbelin tsu aní náin Yisai^d abí-anátó.

Mu obébegyi iwíe ahá ání bumegyí Yudafɔsu ní.

^d 15:12 Yisai lókwuí Owíe Dawid ání ogyi Yesu Kristo mu nain.

Musú bédinká ansí ní.”

13 Buluá bvtéki ɔkpa há ogyi. Nde mu kokóli mbéé, ɔhá iwi lwii mli, ansí igyí mli amlíhó mu gyi. Mu ɔhá Wankíhé ɔhá mli túmi, méní mu ɔkpakú móɔkpɔn mli.

Tóá Svá Paulo Léle Iwítɔ Wánlín Ató Alu

14 Mí apió Akristofɔ, mí onutó nhíé nyin ání aha wankláán mlígyí, mlílabí asún tsotsɔtsɔ, mlétalí tóí kplá aba. **15** Táme nawá klun nhíé nde mli asún bláa ɔwulú ánfítɔ pükáín mli. Tsúfē Bulu lawá awítɔle pú agyúmá ánfí wá mí ibitɔ ɔbée mbwéé. **16** Múgyí, mbóbwé Kristo Yesu osúmbi ahá ání bumegyí Yudafɔtɔ. Mú su nde osum agyúmá ánfí yɔ fé Bulu igyí ɔhapú. Nde ahá ámúú bumegyí Yudafɔ ámu Bulu asvn wankláán ámu bláa, méní bémlí igyí ahatá ání ɔhá Wankíhé latin mó iwi, ilegyi Bulu ansí. **17** Íniá míá Kristo Yesunyɔ anulabwé kule su á, mbu ɔkpa tsú iwi agyúmá ánfí ndeyɔ há Bulu ánfí su. **18** Tsúfē mméetalí bí asvansu tsía atóá Kristo latsun mí asvn blíhé pú mí bwéhésú bwé ahá ání bumegyí Yudafɔtɔ, méní bóbu Bulu. **19** Ina ofúla múa osúna amúú nɔbwé Bulu ɔhá ámu túmitɔ ámu svu netalí dá Kristo asvn wankláán ámu féé ɔkan, tsú Yerusalem alu yéddali Iliriko ɔsulúsu. **20** Tóá idun mí klunsu bré féé, ndekléá nɔbwé gyí, nénatí dá Bulu asvn wankláán ámu ɔkan ntínéá bumokúnyá nú Kristo asún kí. Mmedékléá nótuvá ɔku gyumagyihesu. **21** Tsúfē bɔwanlín wá Bulu asún ámvitɔ bee,

“Ahá ání bumokúnú mu nka kí bówun mu,
ahá ání bumokúnú mu asún kí é bónu mó así.”

Paulo Roma ɔpasua Yésináá

22 Íni láhá mmokúnyá ɔkpa ba mli wá bɔtu nde ní. **23** Táme séi mó á, mí agyúmá lamó ɔnó nfí fúnsú. Nfí tsotsɔtsɔ ní ndekléá néba mli wá békí mli. **24** Mú su nabwé agywun ání ní ndetsúvn nɔyɔ Spania a, nótsun kí mli. Agyi ɔdwé kplobí á, mlulasí mí ɔkpa nayɔ inu. **25** Séi á, nabwé agywun ání négyankpá yɔ Yerusalem, yɔbvá Bulu ahá ání bvbv inu. **26** Tsúfē Akristofɔá bvbv Makedonia pú

Akaia ɔsulúsú bapú ɔdwé dúnká atá budepusísí Bulu ahá ání bugyi ahiánfó Yerusalem. ²⁷Ibv amú ɔdwé ání bóbwá ahiánfó. Bawun ání ilehián ání bóbwá Yudafó é ká iక. Tsúfē banyá Ḍjétó ató, nú nkrahó asún ámu tsú amú wá. Mó su ilehián ání bódunká oyító ató ku há amú é. ²⁸Ní nɔpú kóba ání bɔtswitswí ha mí fée wá amú ibitó á, nóbotsvn mli wá yó Spania. ²⁹Nyin ání ní nebá á, nɔpu Kristo oyúla kpɔnkɔnkpɔnti ba mli.

³⁰Mí apió adwepú, ndepu anı Wíe Yesu Kristo pú ɔdwéá Bulu Ḍjé lahá mli há mli aba kókoli mli mbéé, mlilí mí ɔma, amlibó mpái ha mí kíñkíínkín. ³¹Mlibó mpái mltaa, Bulu ɔlée mí tsu Yudafó ámúú bwmhó mu gyi amu ibitó. Mlibó ha mí, Bulu ahá ání bvbv Yerusalem inu abvhó ató ámúú napú neya amú ámu. ³²Fówun ní Bulu lótsulá á, néba mli wá ansigyí kpɔnkɔnkpɔnti, beda ɔkpúnó. ³³Buluá ɔtehá iwilwii, otsía mli fée wá. *Amen!

Rom

Itsiáha

16 ¹Nde opio tsihé Foibe le súná mli. Kenkrea wúluto ɔpasuató ahande ɔbvápú ogyi. ²Mlhó mu anı Wíe Yesu dátó alia ilekanáa ání Bulu ahá bóbwé, amlibva mu ɔkpagyíokpasu alia odekli. Tsúfē mu onutó alabúa ahá tsotsctsó, alabúa mí é.

³Nehá Priska mua mu kulu Akwila fée tsiá. Mía amúnyó létsiá bwé anı Wíe Kristo Yesu agyúmá. ⁴Bopu amú iwi há ání bówu mí su kúráá. Nde amú ipán da wankláán. Megyí mí nkule. Akristofó bumegeyí Yudafó ɔpasua fée bude amú ipán da. ⁵Nehá ɔpasua ámúú betsiá fia amú wóyító ámu é fée tsiá.

Nehá mí ɔdwepú Epaineto tsiá. Mulégyankpá hó Kristo Asia ɔmáttó fée ní. ⁶Nehá Maria ámúú olowun ipian mli su ámu tsiá. ⁷Nehá mí aba Yudafó Androniko mua Yunia tsiá. Bawá mía amúnyó obu kí. Bugyi Kristo sumbí ayɔpú ání obú bu amúsú. Begyankpá hó Kristo asa natá bɔhó.

⁸Nehá mí píó ɔdwepú Kristotó Amplia tsiá. ⁹Nehá anı Kristo agyúmá oyobá Urbano mua mí nyawíe kláklá

Staki tsiá. ¹⁰Nehá Apele amúú alalé súná wankláán ání alapú mu iwi há Kristo amu mva Aristobulo abusuanfø féé tsiá. ¹¹Nehá mí bá Yudayin Herodion tsiá. Nehá Narkiso abusuanfø ání bvgyi Akristofø tsiá.

¹²Nehá Trifaina mva Trifosa, bvgyi atsí ámúú bvde Kristo agyúmátó kínkíínkín ámu tsiá. Nehá mí ɔdwepú tsíhé Persi, ɔde Kristo agyúmá yo kínkíínkín ámu é tsiá. ¹³Nehá Rufo mva mu yin ámúú mí é ntetí mu mí yín ámu tsiá. Rufo gyí ani Wíe agyúmá ɔyçpú ání alahó dá agyúmá ámvto. ¹⁴Nehá Asinkrito, Flegon, Herme, Patroba, Herma pú apió Akristofø ámúú bvbv amú wá ámu féé tsiá. ¹⁵Nehá Filologo, Yulia pú Nereo mva mu pio tsíhé pú Olimpa mva Bulu ahá ámúú bvbv amú wá ámu féé tsiá.

¹⁶Mlūlata aba puta Bulu ɔdwetø. Kristo ɔpasua ámu féé bvde mlı tsiá ha.

Tóá Roma Ahógyipu Amu Bubwée

¹⁷Apíó, nokókóli mlı, mlıki wankláán, méní mlétalí wun ahá ání bvbv mlítø, bvde mlı dasáín. Alí ahá ámu bvtéhá ahá bvtedida hógyito. Amú atosunáhé tedá mu ámúú nosuná mlı ámu mó. Mlkula iwi le amúsú. ¹⁸Tsúfé ahá ámu odu á, megyí ani Wíe Yesu Kristo bvdésúm. Amú ɔwšli laláhe bvdésúm. Bapú amú ɔnɔwankı pú ahákanfú bwna bvde ahá ání bvmeyín ɔlala mlé. ¹⁹Táme mlı mu á, ɔhagyíøha lanú alíá mlùlapú mlı iwi há Kristo. Mú su ibu mi ɔdwø, ansí de mí gyi wankláán mlı su. Táme ndekléá mlítún ansí, amlibí tóá ibu alé. Mlumáwa ibı lalahetø. ²⁰Bulu téhá ani iwilwii. Umóçwa ɔpá á, ɔbétsa *Satansu mántá ɔsulú tántáántán, mléltí mvsu.

Aní Wíe Yesu Kristo ogyíí mlı bvalø, ɔlu mlı ɔma.

²¹Mí bá agyúmá ɔyçpú Timoteo dé mlı tsiá ha. Alí mí aba Yudafø Lukio mva Yason pú Sosipatro é bvde mlı tsiá ha ní.

²²Mí mlı píó Okristoyin Tertio ání nɔwanlín ɔwulú ánfí há Paulo, nde mlı tsiá ha.

23-24 Mí wóyí mu wie Gaio amúú ɔpasua ámúú bvtetia mu wóyító amu dé mli tsiá ha. Erasto, ogyi wúlu kóbasu ɔkípu mua ani píó Kwartɔ é behá mli tsiá.^e

Paulo Bulu Kanfú

25 Mlíha akanfu ani Bulu! Mu ɔbétalí tsvn Yesu Kristo asún amúú nablí ámusu há mlélu kínkíínkín hógyito. ɔlɔpu ɔnɔkwali anfì ɔyáin tsú ɔyí ɔpá. 26 Séi mó á, alatsvn mu ɔnɔsú atɔípú amu atɔ wanlínhesu lé mú ɔwan. Fé aliaá Buluá ɔbu ıtuv bré féétó lahá ɔmá-ɔmá babí mó, méní ahá féé bɔhɔ mu gyi, bú mu.

27 Bulu nkule gyí Bulu. Mu nkule bóu nyánsa. Numnyam ání ilekanáa itsúvn ani Wíe Yesusu ıtuv mu bré féétó. *Amen!

Rom

^e 16:24 Mótó yée 24 bu nwulú dada amu akvtɔ: Ani Wíe Yesu Kristo ɔwáa awitole ha mli féé. Amen!